

Bara de dagar du äter...

Shinichi Suzuki var bara runt 20 år gammal då han kom på ett smart sätt att ta sig till den stad, som kanske mer än andra i början av 1900-talet var Europas kulturella huvudstad, till Berlin. Officiellt följde han med en vän till fadern på en jordenruntsa. Men egentligen hade han redan tänkt sig att hoppa av resan i Berlin. Skälet till hans önskan att komma dit, var framför allt att han ville hitta en violinlärare – åt sig själv. Efter att ha letat länge och just på väg att ta sig till Wien för att leta vidare, råkade han gå på en konsert med Klinglerkvartetten. Där och då hade Suzuki äntligen hittat sin lärare. Under de kommande åren skulle han tack vare Karl Klingler utveckla både sina fioltekniska färdigheter och en filosofi som kom att präglade resten av hans långa liv.

Snabb spridning

Under nittonhundrasextio-, sjuttio-, åttio- och nittioalet fanns Suzuki antingen på sitt Talent Education Institute i Matsumoto, eller på resande fot. Han var otroligt energisk i sin iver att sprida sin pedagogik – något som till stor del också skedde tack vare fru Waltrauds stöd. Liksom maken vigde Mrs Suzuki helt sitt liv åt Suzukipedagogiken. Efter ett tag fanns på dessa resor även medföljande elever, som levande bevis på potentialen i Suzukis undervisningsidéer. Nu började också rubriker om "underbarn" att dyka upp i tidningarna. Detta trots Suzukis enträgna försäkran att de aktuella eleverna bara var vanliga japanska barn, som visserligen börjat spela tidigt, men annars valts ut av praktiska skäl, att dessa barn helt enkelt hade möjlighet att åka.

Det var i USA som det började. Men även Europa, däribland Sverige, hade glädjen att på 1980-talet få ta emot två japanska turnégrupper. Detta, tillsammans med substansen i pedagogiken, bidrog till att den så kallade "Suzukimetoden" mycket snabbt spreds i stor del av världen. Det anmärkningsvärda var, att detta skedde redan under upphovsmannens livstid.

Förslag på ett övningspass

Varhelst Suzuki kom på sina resor, framhöll han särskilt vikten av två saker: Övningen hemma och repetitionen! I Borlänge sa han 1988 vid European Suzuki Conference att om en elev övar en timme, så bör 40 minuter ägnas åt repetition. Alla förstår att man inte utvecklas utan övningen hemma. I många Suzukifamiljer skulle denna övning kunna ske på ett mera effektivt sätt. Bara att göra varje övningspass enligt ett visst schema underlättar. Här är ett förslag:

- 1 **Tonalisationsövning**
- 2 **Veckans rep-stycke(n)** övade till inspelat pianoackompanjemang.
- 3 **Ett teknikpass**, där man jobbar med just nu aktuell teknik.
- 4 **Notläsning** där eleven får arbeta med ett relativt lätt notmaterial enligt principen "lätt stycke en vecka och sedan nästa stycke veckan därpå" – det vill säga motsatsen till det arbetssätt vi använder oss av i Suzukimetodiken, där vi ju håller på länge med samma stycken. Ett exempel för violinister är Dofleins violinskola som innefattar hundratal duetter fördelade på ett antal böcker i stigande svårighetsgrad.
- 5 **Jobba på det nya stycket.**
- 6 **Avslutningen: ett pågående "bredvidstycke"** – kanske för en kommande konsert, eller bara för att utöka repertoaren. Dessa bredvidstycken är speciellt värdefulla som omväxling till det arbetssätt där vi håller på så pass länge med varje stycke. Vår pedagogik kan ju som motivation knappast använda sig av att "man ofta vänder blad" – något som är vanligt på andra håll: "nu vänder jag blad igen – nu kan jag ännu mer...".

Effektiva övningsminuter

Varför är det då så viktigt med en strukturerad övning? Varför underlättar det att öva utifrån en viss ordning typ förslaget ovan? Jo – om varje övningspass ska börja med en kamp: "Vad ska jag börja med i dag..?", "Vad övade jag egentligen på i går..?", "Varför

ska jag alls öva..?", och så vidare, så är redan en massa värdefull energi förbrukad samtidigt som övningslusten går ner i botten. Jämför det med tillfredsställelsen i att kunna pricka av punkt efter punkt av de återkommande delarna i övningsprogrammet. Det handlar inte bara om antalet minuter per dag, det handlar lika mycket om hur pass effektivt dessa minuter används! Ytterligare en viktig sak vad gäller att få till den dagliga övningen: **Vanan är halva jobbet!** Att slippa åter-uppfinna hjulet, att istället använda det, gör det hela så mycket lättare. Sedan måste givetvis hänsyn tas till familjens vanor, föräldrarnas know-how, lärarens synpunkter med mera. Är det verkligen daglig träning som eftersträvas? Ska övningen kanske delas upp på två kortare övningspass per dag? Är söndagar övningsfria dagar?, och så vidare.

Ett tips som borde provas av fler

Ett litet avslutande tips: Ni som ännu inte gett morgonövningen en chans – gör det! Försök att bortse från den närmast reflexartade invändningen "Ha – det skulle inte funka i vår familj..!" Försök istället få med eleven på ett enveckasexperiment, som ska utvärderas efter den aktuella veckan: Sänggång en halvtimme tidigare, väckning en halvtimme tidigare, övning en halvtimme före skolan! Då är det faktiskt många elever som, efter hemkomsten från skolan, kan konstatera att "Visst ja – jag har redan övat..!" Dessa elever har hittat ett nytt sätt att hinna med både de sociala kontakterna och läxorna. Det fina är att musikövandet inte heller behöver spela den otacksamma och destruktiva rollen som "det som gör att jag inte hinner umgås med mina kompisar..." För det blir kanske i längden hopplöst. En ytterligare vinst med morgonövningen: man är klar i knoppen och nollställd på ett helt annat sätt, än när man efter en lång skoldag äntligen kommer hem igen, kanske både trött och splittrad. Hmmm – kanske ändå läge för att pröva Suzukis råd: "Öva bara de dagar du äter...!"

Sven Sjögren